

DİYARBAKIR'DA FAALİYET GÖSTEREN KOBİ'LERİN FİNANSMAN SORUNU ÇÖZÜMÜNDE KREDİ GARANTİ FONU*

Remzi GÖK**
Mustafa UÇAR***

Özet

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler), ülke ekonomisinin gelişmesinde büyük öneme sahiptir. Milli gelir ve istihdamın artırılmasında büyük paya sahip olan bu işletmeler, en önemli finansman kaynaklarından biri olan banka kredilerine ulaşmada büyük engellerle karşılaşmaktadırlar. Bu engellerden en önemlisi teminat yetersizliğidir. KOBİ'lerin teminat sorunlarını çözmek amacıyla 1991 yılında kurulan Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi (KGF), ilk kredisini verdiği Temmuz 1994 yılından beri faaliyet göstermektedir.

Bu çalışmada, Diyarbakır ili merkez ilçelerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin finansman sorunu çözümünde ne tür finansman tekniklerini kullandıklarını incelemek ve firmaların KGF'den yararlanıp yararlanmadıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 75 KOBİ'den elde edilen verilerin SPSS 18.0 ile analizi sonucunda, çoğu firmanın başvurduğu özkaynak dışı finansman kaynaklarından KGF kefaleti kullanımının düşük olduğu, başvuran 9 firmadan sadece 6'sının fon kefaletinden faydalanabildiği görülmüştür. Ayrıca yapılan korelasyon analizinde finansman sorunu varlığı ile işletme faaliyet süresi, finansal planlama ve Fon'a başvuru yapma durumu arasında herhangi bir ilişkinin bulunmadığı; finansal planlama yapma ve yıllık ciro arasında ise negatif yönlü anlamlı ilişki bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kredi Garanti Fonu, KGF, KOBİ finansman sorunları.

JEL Kodu: G2

---

* Bu çalışma "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ'lerin) Finansman Sorunlarının Çözümünde Kredi Garanti Fonu Uygulaması: Diyarbakır İli Örneği" adlı yüksek lisans çalışmasının özetidir.

** Arş. Gör., Dicle Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman A.B.D., remzigok@mynet.com

*** Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman A.B.D., m.ucar@dicle.edu.tr

Application of Credit Guarantee Fund Solving SMES Financing Problems: Case of Diyarbakır

Abstract

SMEs have a great importance in the development of the country's economy. Despite their important role on the increasing of national income and employment, SMEs have great problems on getting credits, which are their most important financial resources. The biggest obstacle SMEs faces with heir bank loan application is that they do not able to offer sufficient guarantee to the banks. In order to solve the biggest obstacles of SMEs, Credit Guarantee Fund (CGF) was founded in 1991 and KGF has been operating since July 1994.

In this study, it is intended to identify whether SMEs operating in Diyarbakir use CGF as an alternative to solve their guarantee obstacle or not. Under the extent of the research the data obtained from 75 SMEs is analyzed by the SPSS 18.0. In addition, with correlation analysis, there is no relationship between existence of the financial problem and activity of business period, financial planning and status of application to the Fund, but found negative relationship between the financial planning and annual turnover.

Key Words: *Credit Guarantee Fund, CGF, SMEs' financial problems.*

JEL Code: *G2*

1. GİRİŞ

Ülke ekonomisini geliştirmedeki rolünün tam olarak ne olduğu konusunda yoğun tartışmalar yaşanmasının yanı sıra rekabeti artırma ve sosyal uyumu güçlendirmesindeki rolü ile esnek ve yenilikçi üretim kapasitelerine sahip olmalarıyla KOBİ'ler, etkin ve verimli yapısıyla ekonominin büyümesinde çok önemli görevler üstlenmektedir. Bu tür işletmelerin var olan kapasitelerini kullanmalarını sağlamak için de finansal kaynaklara ulaşmayı da kapsayan uygun çalışma koşullarının sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde faaliyet gösteren bu işletmelerin gelişmesine engel en büyük faktörün finansal kaynaklara ulaşmalarındaki sıkıntıları olduğu görülmektedir (Green, 2003:8).

Son yıllarda dünya genelinde yaşanan istikrarlı makroekonomik çevre, küresel piyasalarda yaşanan likidite bolluğu, teknolojiye ve bankacılığa uygulamalarında görülen iyileşmeler ile birlikte gelişmekte olan ülkelerin çoğunda özel sektöre verilen kredilerin, gayrisafi yurtiçi hâsıladan daha yüksek oranlarda arttığı görülmektedir. Ancak KOBİ ölçeğindeki firmaların finansal piyasalarda görülen olumlu gelişmelere paralel olarak artan kredi

hacminden büyük firmalara nazaran daha az faydalanabildikleri, yapılan istatistiksel verilerle ortaya çıkmaktadır. Literatürde bu alanda yapılan çalışmalar sonucunda da KOBİ'lerin, kredilere ulaşmaları konusunda finansal engellerin çokluğu yanı sıra, finansal engellerden büyük ölçekli firmalara göre daha fazla olumsuz yönde etkilendikleri görülmektedir (Beck, Klapper, ve Mendoza, 2010:10).

İşletmelerde yönetim, pazarlama ve finansman başta olmak üzere çeşitli departmanlarda çeşitli sıkıntılar meydana gelebilmektedir. Ortaya çıkan bu sorunlar KOBİ'lerin kendi yapısal sorunları gibi içsel nedenlerden olabileceği gibi makroekonomik koşullar, bankacılık sistemi ve alternatif finansman kaynaklarının yetersizliği gibi dışsal nedenlerden de kaynaklanabilmektedir (Küçüközmen ve Oğuz, 2008:41). Araştırma konusu olarak seçtiğimiz finansman sorunları, hemen hemen tüm firmaların karşılaştıkları en önemli sorunlar arasında ilk sıralarda yer almaktadır. KOBİ'ler, karşılaştıkları finansman sorunları çözümünde genelde içsel kaynakların yetersizliği durumunda dış kaynaklara yönelmektedirler. Dış kaynaklar içerisinde firmaların başvurdukları en önemli kaynak şüphesiz banka kredileridir. Ancak maliyeti olan banka kredilerine ulaşma, büyük ölçekli firmalara nazaran KOBİ'ler için daha zor olabilmektedir. Bunun en önemli nedeni ise banka kredileri başvurularında istenen teminatları sunmada oldukça zorlanmalarınıdır.

Kârlılık ve büyüme gibi temel hedefleri bulunan KOBİ'lerin, finansal kaynaklara ulaşmalarını kolaylaştırma yollarından biri de kredi garanti fonlarıdır (Deelen ve Molenaar, 2004:9). Uygulaması milattan öncesi yıllara dayanan kredi garanti fonları, Avrupa'da öncelikle Fransa'da başlamıştır (Green, 2003:22). Türkiye'de ise 1991 yılında kurulan ve ilk kredi kefaletini 1994 yılında vermeye başlayan Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma A.Ş., kuruluş amacına uygun olarak KOBİ'lere finansman kaynaklarına ulaşmalarında yardımcı olmaya devam etmektedir.

Araştırmada Diyarbakır il merkez sınırları içerisinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin finansman sorunlarını, finansman sorunları çözümünde ne tür finansman tekniklerini kullandıklarını ve bu teknikler içerisinde KGF kefaletleri kullanım düzeyi ve etkilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma soruları ise şöyledir: *“İşletmelerin finansman sorunları yaşanmasında finansal planlama yapılmamasının etkisi var mıdır?”* ve *“Fon'a sadece finansman sorunu yaşayan işletmeler mi başvurur?”*.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Ülke ekonomisinin gelişmesinde büyük katkıları bulunan ve toplam işletme sayısının yaklaşık %99'unu oluşturan KOBİ'ler, finansman sıkıntısı başta olmak üzere birçok sorunla karşılaşabilmektedirler. Firmaların,

finansman sorunu çözümünde çeşitli yollara yönelmekle birlikte genelde banka kredileri kullandıkları görülmektedir. Bunu temel nedeni ise diğer alternatif finansman kanallarının sayısının çok az ve yetersiz kalmasıdır.

Banka kredilerinin kullanımında ortaya yüksek maliyetler, çoğu firmaları olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Krediden beklenen faydanın katlanılan maliyeti karşılamakta yetersiz kalması, firmaları kredi kullanmaktan vazgeçirmektedir. Ayrıca maliyetlerin yanı sıra, bankaların firmalardan kredi karşılığı istediği teminatlar da firmaları sistemden uzaklaştıran diğer bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Banka kredisi karşılığında istenen teminatlar ve yüksek maliyet tutarları, büyük ölçekli firmalar tarafından kolayca karşılanabilir; ancak söz konusu firma KOBİ ölçekli olunca durum değişmektedir.

Ödeme kabiliyetlerinin zayıf olması ve yeterli teminat gösterememeleri (Levitsky, 1997a:5; Szabó, 2005:11) finansman kaynakları kullanımında KOBİ'leri zor duruma düşürmektedir. Banka kredi başvurularını değerlendirirken öncelikle KOBİ'nin krediyi geri ödeme kabiliyetini sorgulamakta; sonucun olumlu olması durumunda kredinin kullanımına onay vermektedir. Sonuçta KOBİ'lerin kredi kaynaklarını kısıtlayan, bölgeler arası dengesiz büyümeye iten, girişimci kaynaklarını atıl bırakan ve buna bağlı olarak ülke ekonomisinin uzun dönemde büyümesini engelleyen (Park, 2006:98) ve bankaların KOBİ'lere kredi kullandırılmasında isteksiz davranmalarına neden olan faktörleri aşağıda belirtildiği şekilde sıralayabiliriz (OECD, 2010:3; Bannock and Partners, 1997:9):

a) Küçük ölçekli kredilerde ortaya çıkan yüksek yönetim maliyetleri: Verilen kredilerin miktarı değiştiğçe, birim başına maliyetler de değişmektedir. Buna göre müşteri firma ziyaretleri, firmanın kredi taleplerini inceleme ve kredi verilmesinden sonraki süreci takip vb. işlemler kredi yönetim maliyetlerini artırmaktadır. Yüksek tutarlı krediler, yüksek tutarlı maliyet içerdiğinden ve bu maliyetleri KOBİ'lerin karşılama kabiliyetleri düşük olduğundan, bankalar kredi kaynaklarını KOBİ'ler yerine büyük ölçekli firmalara kullandırmayı tercih ettikleri görülmektedir (Green, 2003:10).

b) Mali piyasalarda ortaya çıkan asimetrik bilgi: Mali sistemin işlevlerini etkin şekilde yerine getirmesinde engel en önemli faktörlerden birisi olan asimetrik bilgi; banka ile müşteri arasında, taraflardan birisinin diğer tarafa göre daha fazla bilgiye sahip olması olarak ifade edilmektedir. Asimetrik bilginin varlığı mali sistemde temel olarak ters seçim, ahlaki tehlike ve çoklu denge gibi sorunlara neden olmaktadır (Erdoğan, 2007:57).

c) Yüksek risk algılaması: Piyasada yüksek belirsizlikler, yüksek kayıt dışılık oranı ve şirketlerin kurumsallaşamaması gibi nedenler,

KOBİ'lere verilecek kredileri yüksek risk grubuna sokmaktadır (Yazıcı M., 2010:82).

d) Teminat eksikliği: Çalışmamızın konusunu teşkil eden ve firmaların genellikle finansman kaynaklarına ulaşmalarına engel olarak karşılaştıkları en önemli sorunlarından biri olan teminat yetersizliği, dünya genelinde ve Türkiye'de faaliyet gösteren kredi garanti fonu şirketleri aracılıklarıyla bu sorunun üstesinden gelinmeye çalışılmaktadır.

2.1. Alternatif Finansman Yöntemi Olarak Kredi Garanti Programları

Teminat yetersizliği, KOBİ'lerin finansal kurumlardan kredi kullanmalarına engel en önemli faktörlerden biri olduğu yaygın olarak kabul edilen bir gerçektir. KOBİ'lerin yeterli tutarda teminat gösterememelerini ödeme kabiliyetlerinin yetersizliği olarak gören bankaların kredilerin geri ödemesinde sıkıntı yaşanabileceği ihtimalini dikkate almaları, kredinin kullanılmasını engellemektedir. İşte kredi verenler ile kredi alanlar arasında bir güven ortamı oluşturmak ve kredi transferlerini kolaylaştırmak amacıyla kurulan kredi garanti programlarının (Cowling ve Mitchell, 2003:63) amaçları, özellikleri ve türleri ülkeden ülkeye farklılaşsa da, kuruluş amaçları genelde aynıdır. Bu amaçlar normal şartlar altında krediye ulaşmakta sıkıntı yaşayan işletmelerin kredi ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda kredi kurumlarını, kredi tutarının tamamını ya da kısmen geri ödenmesinde garantörlük hizmeti verilerek, cesaretlendirmektir (Navajas, 2001:3).

Kredi garanti işlemlerinde, genellikle devlet ya da ticaret birlikleri olan, garantör, kredi ana para ve birikmiş faiz ödemeleri için kısmi ya da tam kefalet sağlayarak, KOBİ'lerin ekonomide yer alan kredi kaynaklarına ulaşmalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Finansal kaynaklara ulaşmanın kolaylaştırılması ile; KOBİ'lere verilen kredi hacminin artırılması, artan kredilerle birlikte istihdamın ve buna bağlı olarak kurumdan ve bireyden gelen vergi gelirlerinin artırılması, KOBİ'ler ile geliştirilen ilişkiler sonucunda bankanın, vereceği diğer ticari ve bireysel bankacılık hizmetlerinden ek gelir elde etmesi ve ihracata konu mal ve hizmetlerde muhtemel artışlar gibi iktisadi hedeflerin gerçekleşmesine yardım edilmektedir (Riding, Madill ve Haines, 2007:48; OECD, 2010:5). Kredi garanti programlarının diğer bir faydası, borç veren tarafın, borç alanlarının risk ve güvenilirlik düzeylerinin kabul edilebilir seviyelerde olduğunu, ileride tekrar başvuru halinde borç veren tarafın alan taraftan kredi için tekrar teminat istemeyeceği beklenmektedir (Meyer ve Nagarajan, 1996:1, Levitsky, 1997b:5).

Kredi garanti programları hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda, yaygın olarak yaklaşık 100 ülke ve 2250'yi aşan sayıda farklı şekillerde, dünya genelinde faaliyet göstermekte ve en iyi ve en büyük uygulamalarının ise OECD ve Asya ülkelerinde olduğu görülmektedir. Literatürde yaygın olarak ilk örneklerinin 1840'lı yıllarda Fransa'da ("*Brussels Credit Union*" ve "*Banque Populaire*") görüldüğü (Green, 2003:22) yer olsa da Mezopotamya'da yapılan kazılarda ortaya çıkan kil tabletlerdeki bulgular, kredi garanti uygulaması tarihinin M.Ö. 3 yılına kadar uzandığı ortaya çıkarmaktadır (Park, 2006:98).

Literatürde kredi garanti sistemleri ile ilgili olarak çeşitli sınıflandırmalar yapılmaktadır. OECD (2010) ve Green (2003) garanti programlarını; (a) karşılıklı garanti kuruluşları (*mutual guarantee associations*), (b) kamu yönetimindeki ulusal programlar (*publicly operated national schemes*), (c) özel sektör garanti programları (*corporate guarantee schemes*) ve (d) uluslar arası iki veya çok taraflı işbirliklerine dayalı ve STK'lar tarafından kurulan programlar (*international schemes*) olmak üzere 4 farklı şekilde sıralamaktadır. Deelen ve Molenaar (2004) ve Navajas (2001) ise aşağıdaki tabloya göre garanti programlarını sınıflandırmaktadır.

Tablo 1: Garanti Fonu Türleri

Odak Noktası	Fon Türü	
Fon şekline göre	Kamu ve/veya Özel Sektör Destekli Fon Sistemi	Devlet Garantili Özel Sektör Yönetimindeki Fon Sistemi
Kefaletin verililiş türüne göre	Bireysel Garanti Sistemi	Portföy (Otomatik) Garanti Sistemi
Kefaletin verililiş zamanına göre	Fon Onaylı Kredi Başvuru Sistemi	Kredi Kurumu Onaylı Garanti Fonu Başvuru Sistemi
Kefaletin verildiği tarafa göre	Girişimci Odaklı Sistem	Kurum Odaklı Sistem
Programın mülkiyet yapısına göre	Karşılıklı Garanti Birlikleri	-

Kaynak: Deelen ve Molenaar (2004), Navajas (2001).

a) Funded Scheme – Unfunded Scheme

Kamu ve/veya Özel Sektör Destekli Fon Sistemi (Funded Scheme): Bu programın avantaj ve dezavantajları ülkeden ülkeye farklılık gösterse de temel olarak fon sağlayıcılarına göre (a) merkez bankasının tek finansör olduğu program, (b) bankaların katkılarıyla kurulan program ve (c) banka ile bankadışı kurumların finansör olduğu programlar olmak üzere 3 gruba ayrılmaktadır (Navajas, 2001:6). Bu sistemde kredi garanti hizmeti isteyen herhangi bir kurum ya da kuruluş, kredi geri ödemelerinde yaşanabilecek durumların üstesinden gelebilecek miktarda kaynaklara sahip olduğu konusunda bankalara güvence vermek zorundadır. Çoğu garanti kuruluşları da kredi kurumlarından fon temininde gerekli güveni sağlamak

amacıyla kaynaklarını bankalara yatırarak güvenceyi sağlamaktadırlar (Tunahan ve Dizkırıcı, 2012:89).

Devlet Garantili Özel Sektör Yönetimindeki Fon Sistemi (Unfunded Scheme): Hollanda'nın bu alanda öncülük ettiği ve hükümetin fonu finanse ettiği ve kredi geri ödemelerinde garantörlük görevini üstlendiği programlardır (Deelen ve Molenaar, 2004:24). Bu programların yönetimi ve kredi kefaletlerine karar verme işlemleri ticari bankalar tarafından sağlanmaktadır. Hükümetin gelen talepleri reddetme hakkı bulunduğundan ticari bankaların, riski maksimum % 25'e kadar üstlenmek zorunluluğu yanı sıra kredi için gerekli tüm önlemleri almak zorunluluğu vardır (Navajas, 2001:6).

b) Individual Models – Portfolio Models

Bireysel Garanti Sistemi (Individual Models): Fona başvuran her bir girişimcinin başvurusu, garanti fonu tarafından değerlendirilme sürecine tabi tutulur. Kefaletle başvuran girişimcilerle doğrudan bağlantı kurulduğu ve iş yoğunluğunun fazla olduğu bu tür fon örneklerine Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde (Suudi Arabistan, Filistin, Mısır ve Ürdün vb) rastlanmaktadır (Hussain, 20012:13).

Portföy (Otomatik) Garanti Sistemi (Portfolio Models): Portföy Modeli bir önceki modele göre biraz daha esnek kurallara sahiptir. Yapılan başvuruları değerlendirilmesi kredi kurumlarına aittir. Kredi kurumları, uygun nitelikteki başvuruları inceleyip değerlendirdikten sonra Fon'un kendilerine tahsis ettiği oranda krediyi kullanmaktadır. Örnek uygulamaları Kanada, Şili ve Hollanda gibi ülkelerde görülen bu modelde kredi kurumları (Hussain, 20012:13), belirli aralıklarla garanti fonunu bilgilendirmekle, genelde aylık olarak, yükümlüdürler. Değerlendirme süreci kredi kurumu tarafından yapıldığından işgücü yoğunluğu azdır. Ancak bu avantajına karşılık, garanti fonunun kredi kefaletinin kalitesi üzerinde kontrol gücü son derece azdır. Dolayısıyla bu tür programlarının işlerliliği garanti fonunun kredi kurumuna duyduğu güvene dayanmaktadır (Deelen ve Molenaar, 2004:26).

c) Ex-ante Scheme – Ex-post Scheme

Fon Onaylı Kredi Başvuru Sistemi (Ex-ante Scheme): Kredi talep eden taraf, projesini ve fon taleplerini garantöre sunar. Eğer garantör projeyi desteklemeyi kabul ederse, kredi talep eden taraf lehine (önceden belirlenmiş de olabilir) kredi kurumuna verilmek üzere bir teminat mektubu hazırlar. Ancak verilen teminat mektubu, kredinin otomatik olarak onaylanacağı anlamına gelmemektedir (Tunahan ve Dizkırıcı, 2012:89).

Kredi Kurumu Onaylı Garanti Fonu Başvuru Sistemi (Ex-post Scheme): Bu modelde süreç bir öncekinden farklıdır. Burada kredi veren

kurum, kredi talep eden tarafın başvurusu ve teminatların yeterliliğini değerlendirir. Kredi talebi olumlu sonuçlandıktan sonra kredi kurumu, talep eden tarafı kredi garanti fonuna yönlendirir. Ancak “Ex-ante” programlarında olduğu gibi işlem devam etmekte olup kredi garanti fonunun talebi reddetme ihtimali de bulunmaktadır (Navajas, 2001:8).

d) Enterprise-oriented Scheme (Direct) – Institution-oriented Scheme (Indirect)

Girişimci Odaklı Sistem (Enterprise-oriented Scheme/Direct): Kredi garanti programlarının büyük bir kısmında müşteriler, küçük ölçekli girişimcilerdir. Kredi geri ödemesinde temerrüde düşülmesi durumunda, garanti fonu girişimcinin kredi borcunu, daha sonra kendisinden geri almak koşuluyla, direkt öder. Girişimcilere verdikleri bu hizmetlerden dolayı “girişimci odaklı” ya da “direkt garanti fonu” olarak adlandırılmaktadırlar (Deelen ve Molenaar, 2004:27).

Kurum Odaklı Sistem (Institution-oriented Scheme/Indirect): Küçük ölçekli girişimcilere kefalet veren programların yanı sıra STK ve/veya mikrofinans kuruluşlarına yönelik faaliyette bulunan kredi garanti programları da bulunmaktadır. Bu tür programların kuruluş amaçları, ilgili kuruluşların faaliyetlerini sürdürürken ihtiyaç duydukları kredinin sağlanmasında kefalet hizmeti sağlamaktır (Kuhndt, 2010:13). Bu kuruluşlar, aldıkları krediyi üyelerine ya da diğer ihtiyaç sahiplerine kullandırdıklarından dolayı “endirekt” ya da “kuruluş odaklı kredi programları” olarak adlandırılmaktadır (Deelen ve Molenaar, 2004:28).

e) Mutual Guarantee Associations

Yardımlaşma derneği olarak ifade edilebilen “Mutual Guarantee Associations”, kredi borç ödemelerini garanti almak amacıyla benzer endüstri ya da bölgede faaliyet gösteren işletmelerin daha uygun koşullarda ve kolaylıkta kredi almak üzere kurdukları birliklerdir. Bu tür birlikler genellikle ticari birlikler ya da ticaret odaları tarafından kurulmaktadır. Finansman ihtiyacının 1/3’ü genelde üyelerden alınan harç ve aidatlarla, kalan miktar ise devlet ya da STK’lar gibi kuruluşlardan gelen katkılarla sağlanmaktadır (O’Byrne III, 2010:27; OECD, 2010:9). İtalya, Almanya ve İspanya gibi ülkelerde faaliyet gösteren ve üye sayısı çok olan bu tür birlikler, hem maliyetin azalmasında hem de kredilere daha kolay ulaşılması konusunda bankalarla pazarlık etme gücüne sahiptirler (Columba, vd. 2009: 230-231).

2.2. Kredi Garanti Programı Türkiye Uygulaması: KGF

Kefalet bankacılığı yolunda “Kefalet Sandık ve Kooperatifleri”nden sonra atılan adımlardan biri olan Kredi Garanti Fonu’nun kurulması

konusunda 1970 yılında Federal Almanya ile anlaşma yapılmıştır. Söz konusu anlaşma, 20 Nisan 1993 yılından itibaren geçerli olacak şekilde 9 Haziran 1993 tarihinde Bakanlar Kurulu'na kararlaştırılmış ve 14 Temmuz 1993 tarihinde 21637 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiştir (Öndeş, 2001:179).

Kredi Garanti Fonu bir anonim şirket olarak kurulmuş ve özkaynak toplamı 240 milyon TL'dir. Kurumun resmi sitesinde yer alan ortaklık paylarına bakıldığında en büyük paylar TOBB (% 33,19) ve KOSGEB (%33,18)'e ait olmakla beraber % 33,33'lük ortaklık payı ise fona katılan 20 banka arasında eşit şekilde dağılmaktadır. Geriye kalan diğer paylar ise TESK, TOSYÖV ve MEKSA gibi kurumlara aittir.

Kredi Garanti Fonu, küçük ve orta ölçekli işletmeler için sağladığı kefaletle bu işletmelere destek vermekte, yatırım ve işletme finansmanında yeni ve ilave banka kredisi kullanabilmelerini mümkün hale getirmektedir (Aydeniz, 2007: 185). Verilen kefalet hizmeti ile KOBİ'lerin uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden yararlanmasını sağlanarak girişimcilik teşvik edilmekte, iktisadi büyüme ve kalkınmaya katkı sağlanmaktadır. Verilen KGF kefaletlerinde temel amaç genç ve kadın girişimciliğin geliştirilmesinin hedeflenmesinin yanında öncelikli olarak değerlendirilen konular; yenilikçi yatırımların gerçekleştirilmesi, ileri teknoloji içeren küçük girişimler, ihracatın desteklenmesi, istihdam artışı sağlayacak yatırımlar ve bölgesel kalkınma amaçlı yatırımlar olarak belirlenmiştir. İşletme ihtiyacına dönük her türlü kredi için kefalet verilmekte yani kredi çeşidi konusunda herhangi bir sınırlamaya gidilmemektedir. Verilen kredi kefaletleri uzun vadeli bir yatırım kredisi olabileceği gibi, borçlu cari hesap şeklinde nakdi bir kredi ya da akreditif ve teminat mektubu gibi gayri nakdi bir kredi de olabilmektedir. (www.kgf.com.tr).

Kefalet başvuruları, anlaşmalı 25 banka ve 12 finansal kiralama şirketlerine yapılan KGF kefaletinden yararlanma talebi ile yapılmaktadır. Kefaletle konu projenin kârlı, gerçekleştirilebilir ve sürdürülebilir olması, risk düzeyinin kabul edilebilir düzeyde, çevreye karşı duyarlı ve saygılı olması, istihdam artışı sağlaması ve istihdamı koruması, projeyi yürütenlerin yeterli beceri ve mesleki tecrübeye sahip ve projenin kredilendirme ilkelerine uygun ancak teminat yetersizliği nedeniyle krediye erişim güçlüğü içinde olması gerekmektedir. Riskin paylaşımı ilkesine göre çalışan KGF, kredinin en fazla % 80'ine kadar kefalet vermekle (Karakaya, vd., 2008:245) birlikte, her KOBİ için kefalet üst limiti 1 milyon TL, bu KOBİ'nin doğrudan ya da dolaylı olarak risk grubu oluşturduğu işletmeler için ise kefalet üst limiti 1.5 milyon TL olarak belirlenmiştir. Kefaletin maliyetine bakıldığında kefalet talebinde bulunan firmaların değerlendirme aşamasına geçebilmesi için belirli bir inceleme bedeli alınır. Talebin uygun olması

halinde, vade boyunca kefalet bakiyesi üzerinden ve her yıl peşin olarak, kefaletin türüne göre, yıllık %1 ile %2 arasında değişen oranlarda komisyon alınmaktadır (www.kgf.com.tr). KGF verdiği tüm hizmetleri, fon ortaklarından sağlanan özkaynak yanında Hazine veya uluslararası garantiler ile bankalardan risk transfer etmek suretiyle gerçekleştirmektedir (Yazıcı M., 2010:83).

Ülkemizde son 20 yıldır faaliyette bulunan KGF, kendi özkaynakları aracılığı ile verdiği kredi kefaletlerinde riskin en fazla %80'i, hazine desteği ile verilen kefaletlerde ise en fazla %65'i paylaşmaktadır. 2012 yılı Mart ayı sonu itibariyle 18.631 adet talebin 11.202'si kabul edilerek yaklaşık 2,46 milyar TL'lik risk üstlenilmiştir. Kefaletlerin %90,82'si nakdi (işletme, yatırım, ihracat ve AR-GE kredisi), %7,91'i gayrinakdi ve % 1,27'ü ise leasing kredilerine verilmiştir. Sektörel dağılımda sanayi sektörü en yüksek payı alırken (%68,98); sanayi sektörünü hizmet (%23,24) ve tarım sektörü (7,78) takip etmektedir. 2011 yılsonu itibariyle takibe düşen risk tutarı 54.882.676 TL iken, bu tutarın %70,96'sı sanayi, %26,09'u hizmet ve %2,94'ü tarım sektörüne aittir.

Temmuz 1991 yılında kurulan ve ilk kredisini Temmuz 1994 yılında veren KGF İşletme ve Araştırma A.Ş., ilk olarak 1996 yılı Haziran ayında İstanbul'da açılan İkitelli Şubesiyle hizmet vermeye başlamıştır. 2012 Ocak ayı itibariyle şube sayısı 31'dir. Diyarbakır ili şubesi, Kasım 2007 yılında açılmış olup, Mardin, Elazığ, Bingöl ve Tunceli illerine de hizmet vermektedir (www.kgf.com.tr, 2012).

Tablo 2'de 2011 yılsonu itibariyle verilen kefaletlerin il bazında dağılımları verilmektedir. Buna göre İstanbul ili, diğerleri olarak belirtilen iller dışında hem kefalet adedi hem de kefalet tutarı açısından ilk sırada yer almaktadır. İstanbul'u kefalet adedi açısından sırasıyla Ankara, İzmir ve Bursa takip ederken, araştırmanın yapıldığı Diyarbakır ili ise 263 kefalet ile beşinci sıradadır. Ayrıca göre il başına düşen kefalet tutarı bakımından ilk üç sıralama Antalya, İzmir ve Gaziantep iken, Diyarbakır ise il başına düşen 209.759,60 TL ile 12. ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 2: Kefaletin İllere Göre Dağılımı

İller	Kefalet Adedi	%	Kefalet Tutarı	%	Birim kefalet tutarı
İstanbul	2.889	26,77%	592.644.920,86	25,19%	205.138,43
İzmir	918	8,51%	307.964.011,92	13,09%	335.472,78
Ankara	1.119	10,37%	235.631.145,92	10,01%	210.572,96
Bursa	880	8,15%	118.570.444,92	5,04%	134.739,14
Denizli	244	2,26%	70.374.610,15	2,99%	288.420,53
Gaziantep	247	2,29%	79.689.557,56	3,39%	322.629,79
Diyarbakır	263	2,44%	55.166.776,04	2,34%	209.759,60
Antalya	191	1,77%	67.869.118,52	2,88%	355.335,70
Konya	175	1,62%	53.092.792,07	2,26%	303.387,38
Adana	163	1,51%	45.155.920,99	1,92%	277.030,19
Kayseri	168	1,56%	46.242.025,15	1,97%	275.250,15
Samsun	225	2,08%	43.914.214,41	1,87%	195.174,29
Mersin	103	0,95%	30.753.129,80	1,31%	298.574,08
Aydın	97	0,90%	29.299.053,50	1,25%	302.052,10
İzmit	184	1,70%	40.707.988,19	1,73%	221.239,07
Diğer iller	2.927	27,12%	535.872.035,41	22,77%	183.078,93
TOPLAM	10.793		2.352.947.745,00		

Kaynak: <http://www.kgf.com.tr/4_5.htm> 19.04.2012.

KOBİ'lerin finansman sorunları, finansman sorunları çözümünde kullanılan finansman teknikleri ve bu teknikler içerisinde KGF kefaletleri kullanım düzeyi ve etkilerinin incelenmesi amaçlanan bu çalışmada, yapılan literatür doğrultusunda aşağıda sıralanan hipotezler belirlenmiştir:

H₁: Finansman sorunlarının varlığı ile finansal planlama arasında bir ilişki vardır.

H₂: Finansman sorunlarının varlığı ile işletmenin faaliyet süreleri arasında bir ilişki yoktur.

H₃: Finansman sorunlarının varlığı ile Fon'a başvuru yapma durumu arasında bir ilişki vardır.

H₄: Finansal planlama yapma durumu ile yıllık ciro arasında bir ilişki vardır.

3. DİYARBAKIR'DA FAALİYET GÖSTEREN KOBİ'LERİN FİNANSMAN SORUNU ÇÖZÜMÜNDE KREDİ GARANTİ FONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Kapsamı

Diyarbakır il merkezinde faaliyet gösteren KOBİ'ler araştırma kapsamındadır. Ancak maliyet ve süre kısıtlamaları sebebiyle bütün KOBİ'ler yerine, sadece Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük

Sanayi Sitelerinde faaliyet gösteren KOBİ'ler örnekleme alınmış, bu firmalar tek tek ziyaret edilerek anket uygulanmıştır.

3.2. Veri Toplama Yöntemi

Bir alan araştırması olan bu çalışmada uygulanan anket formu uygulanmıştır. 28 soru ve 4 bölümden oluşan anket formunun, işletme sahibi veya yetkilileri (Finans müdürü, muhasebe sorumlusu, vb.) ile görüşülerek cevaplandırılması sağlanmıştır. Anket formu içerisinde; işletme hakkında temel bilgiler (6), finansal planlama, finansman sorunları ve nedenleri (6), işletme finansmanında kullanılan teknikler ve karşılaşılan sorunlar (5) ve son bölümde ise Kredi Garanti Fonu ile ilgili sorular (11) yer almaktadır. Son bölümde yer alan son 11 soruyu, Fon'dan yararlananların bütün soruları cevaplandırmaları istenirken; daha önceden başvurmamış olan firmalardan ise ihtiyaç halinde başvuru amaçları, kefalet türleri, miktarı ve vade türleri hakkında toplam 6 soruyu cevaplandırmaları istenmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 18.0 kullanılarak değerlendirilmiş, verilerin yorumlanmasında frekans, Ki-Kare ve korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarının Diyarbakır ili için geçerli olacağı beklenmekle birlikte, aynı zamanda KOBİ'lerin finansman sorunları ve çözüm yolları açısından bir fikir oluşturacağı düşünülmektedir. Elde edilen verilerin analizinden sonra, bu alanda daha önce yapılmış kimi çalışmalara atıf yapılmış, araştırmamızın sonuçları ile bu çalışmalarda ortaya çıkan sonuçların karşılaştırılması yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında hazırlanan bazı anket soruları, verilen “Evet” ve “Hayır” cevabına bağlı olarak bazı firmalar tarafından cevaplandırılmamıştır. Anket formu içerisinde birden fazla seçeneğin seçilebildiği sorular bulunmaktadır. Buna göre anket içerisinde çoktan seçmeli soruların ve bunlara cevap veren katılımcı firmaların dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Örneğin “\$ç11^a” etiketli “finansal sorununa sebep olan faktörleri nelerdir” sorusunu, sadece finansman sorunu yaşayan 50 firma cevaplandırmıştır.

Tablo 3: Çoktan Seçmeli Anket Soruları ve Katılımcı Firmaların Listesi

	Cevaplandıran Firmalar		Sorudan Muaf Firmalar		Total	
	(N)	(%)	(N)	(%)	(N)	(%)
Şç8 ^a	29	38,70	46	61,30	75	100,00
Şç11 ^a	50	66,70	25	33,30	75	100,00
Şç12 ^a	50	66,70	25	33,30	75	100,00
Şç15 ^a	43	57,30	32	42,70	75	100,00
Şç16 ^a	43	57,30	32	42,70	75	100,00
Şç17 ^a	75	100,00	0	0,00	75	100,00
Şç20 ^a	55	73,30	20	26,70	75	100,00
Şç21 ^a	55	73,30	20	26,70	75	100,00
a. Group						

Araştırmaya dâhil olan firmaların sektöre ve hukukî yapılarına göre sıralandığı liste Tablo 4'te gösterilmektedir. Sektör sıralamasında ilk sırada imalat/sanayi sektörü, son sırada ise tarım sektörü; hukukî yapısı açısından ilk sırada limitet şirketler, son sırada ise anonim şirketler yer almaktadır.

Tablo 4: İşletmelerin Sektör ve Hukuki Yapı Bilgileri

		Hukuki Yapısı			Total
		Limitet	Anonim	Şahıs	
Sektör	İmalat/sanayi	25	4	3	32
	Hizmet	7	0	9	16
	Pazarlama	14	0	7	21
	Tarım	4	2	0	6
Total		50	6	19	75

Araştırma kapsamında KOBİ'ler, çalışan sayılarına göre mikro işletmeler (1-9 kişi), küçük işletmeler (10-49) ve orta ölçekli işletmeler (50-249) olarak 3 farklı şekilde gruplandırılmıştır. Tablo 5 verilerine bakıldığında, küçük işletmeler ilk sırada (%49,3), 50 ve üzeri personel çalıştıran orta ölçekli işletmeler %8 ile son sıradadır.

Tablo 5: Personel Sayısı

	Frekans (N)	Yüzde (%)	Kümülatif Oran
Mikro işletmeler (1-9 Kişi)	32	42,7	42,7
Küçük işletmeler (10-49 Kişi)	37	49,3	92,0
Orta ölçekli işletmeler (50-249 Kişi)	6	8,0	100,0
TOPLAM	75	100,0	

Tablo 6’da işletmeler, faaliyet sürelerine ve ciro tutarlarına göre sıralanmıştır. Faaliyet süresi 1 yıldan kısa daha olanların oranı %10,7, 5 yıl ve üzeri işletmelerin oranı ise %60’tır. Yıllık ciro ile faaliyet süresi arasındaki çapraz ilişkiye bakıldığında en az 10 Milyon TL’lik ciroya sahip işletmelerin faaliyet süresi 3 yıl ve üzeridir. 5-10 yıl arası iki ve en az 10 yıldır faaliyette bulunan bir işletme ciro tutarı hakkında bilgi vermekten kaçınmıştır.

Tablo 6: İşletmenin Yıllık Faaliyet Süresi ve Ciro Bilgileri

		Yıllık Ciro				Total
		100.000 TL'den az	100.000 TL - 1.000.000 TL	1.000.000 TL - 10.000.000 TL	10.000.000 TL'den fazla	
Faaliyet Süresi	1 yıldan az	2	4	2	0	8
	1-2 yıl arası	5	6	0	0	11
	3-4 yıl arası	1	5	3	2	11
	5-10 yıl arası	2	8	8	1	19
	10 yıldan fazla	5	14	4	0	23
Total		15	37	17	3	72

Tablo 7 işletmelerin finansal planlama yapma durumunu göstermektedir. Tabloya göre 46 işletme finansal planlama yaparken, 29 işletme finansal planlama yapmamaktadır. Anonim şirketlerin tamamı (6), limitet şirketlerin 34’ü (50) ve şahıs şirketlerinin ise 6’sı (19) finansal planlama yapmaktadır.

Tablo 7: Finansal Planlama Yapma Durumu

	Evet	Hayır	Toplam
Limitet Şirket	34	16	50
Anonim Şirketi	6	0	6
Şahıs Şirketi	6	13	19
TOPLAM	46	29	75

İşletmelerden finansal planlama yapılmasına engel faktörlere yönelik alınan cevaplar Tablo 8’dedir. Firmaların birden fazlasını seçebildiği bu sorudan alınan cevaplarda ilk üç sırayı “gelir-gider akışlarının tahminindeki güçlükler”, “siyasi belirsizlikler” ve “enflasyon” faktörü almaktadır. Dördüncü sırada yer alan “diğer faktörler” olarak “işletmenin kurumsallaşamaması” ve “tahsilatta yaşanan dengesizlikler” gibi sorunlar ifade edilmiştir.

Tablo 8: Finansal Planlama Yapılmasına Engel Faktörler

	Frekans (N)	Yüzde (%)
Enflasyon oranındaki belirsizlikler	6	14,3
Politik/siyasi belirsizlikler	8	19,0
Gelir-Gider akışlarının tahmininde güçlükler	22	52,4
Döviz Kuru ve faizdeki belirsizlikler	2	4,8
Diğer	4	9,5
TOPLAM	42	100,0

Aşağıdaki tablo finansal planlama yapan firmaların hangi tür planlama yaptıklarını göstermektedir. Tabloya göre işletmelerin büyük kısmı (22) sadece kısa vadeli planlamayı tercih ederken her iki türde planlama yapanların (19) oranı ise %41,3 olmaktadır. Literatürde bu alanda Haşit ve Yazıcı (2008) tarafından Eskişehir'de faaliyet gösteren 50 firma verileri esas alınarak yapılan çalışmada, uzun vadeli planlama yapan firmaların oranı %38, kısa vadeli planlama yapan firmaların oranı %11, hiç plan yapmayanların oranını %30 olduğu belirtilmektedir. Buna göre işletmelerde finansal planlama yapılmama oranının yüksekliği sonucu, çalışmamızda elde edilen sonuçla (%38,6) paraleldir.

Tablo 9: Finansal Planlama Türleri

	Frekans (N)	Yüzde (%)	Kümülatif Oran
Sadece Kısa Vadeli (12 aydan az)	22	47,8	47,8
Sadece Uzun Vadeli (12 aydan uzun)	5	10,9	58,7
Hem Kısa, Hem Uzun Vadeli	19	41,3	100,0
TOPLAM	46	100,0	

Araştırma kapsamında, 50 firma finansman sorunu yaşamaktadır. Bu durum ile ilgili veriler Tablo 10'da gösterilmektedir. Finansman sorunu yaşayan firmaların %64'ü limitet, %28'i şahıs ve %8'si anonim şirkettir. Literatürde Bilici (2007), Yılmaz (2007), Sakarya (2009), Küçüközmen ve Oğuz (2008), Yılmaz ve Selimoğlu (2008), Yıldız ve Özolgun (2010) ve Civan ve Kötüoğlu (2008) tarafından yapılan çalışmalarda işletmelerin karşılaştıkları en önemli sorunların sıralanmasında ilk sırada finansman sorunu yer almaktadır.

Tablo 10: Finansman Sorunu Varlığı

	Evet	Hayır	Toplam
Limitet Şirket	32 (% 64,0)	18 (% 36,0)	50
Anonim Şirket	4 (% 66,6)	2 (% 33,3)	6
Şahıs Şirketi	14 (% 73,6)	5 (% 26,3)	19
TOPLAM	50	25	75

İşletmeler çeşitli sebeplerden dolayı olarak finansman sorunu yaşamaktadırlar. Finansman sorunu yaşanmasına sebep faktörler aşağıdaki tabloda sıralanmaktadır. Buna göre finansman sorunu yaşayan işletmelere göre en önemli faktörler “alacakların tahsilindeki sorunlar” (%25,4) “kredilere ulaşmada yaşanan sıkıntılar” (%19,2), “maliyet artışları” (%17,7) ve “işletme sermayesi yetersizliği” (%13,8)’dir. Literatürde bu alanda Yılmaz (2007), Torlak ve Uçkun (2005), Ata, Gür ve Çelik (2008), Ayık ve Keskin (2008), Küçüközmen ve Oğuz (2008) ve Civan ve Kötüoğlu (2008) tarafından yapılan çalışmalarda finansman sorunu yaşanmasına neden olan faktörlerin sıralamasında, bu çalışmada olduğu gibi, alacakların tahsilindeki sıkıntılar ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca adı geçen çalışmalarda kredi temini, kredi maliyetleri, nakit sıkıntısı, çalışma sermayesi yetersizliği ve teminat gösterme zorunluluğu gibi faktörler de diğer önemli nedenler olarak sıralanmaktadır.

Tablo 11: Finansman Sorunu Nedenleri

	Frekans (N)	Yüzde (%)
Kredi teminindeki güçlükler	25	19,2%
İşletme sermayesi yetersizliği	18	13,8%
Özkaynak yetersizliği	7	5,4%
Alacakların tahsilindeki sorunlar	33	25,4%
Maliyetlerdeki artışlar	23	17,7%
Cirodan kaynaklanan sorunlar	6	4,6%
Yüksek stok	3	2,3%
Peşin satın alma ihtiyacı	15	11,5%
TOPLAM	130	100,0%

Finansman sıkıntısı yaşayan firmalar, çözüm için çeşitli yollara başvururlar. Bu kapsamda finansman sorunu yaşayan işletmelere göre çözüm yolları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Tabloya göre finansman sorunlarına kaynak arayan işletmelere göre en önemli çözüm “uzun vadeli ve ucuz kredi imkânlarının” (%40) sağlanmasıdır. Ayrıca “teşvikler” (%31,6),

“teminatların en aza indirilmesi” (%14,7) ve “banka dışı destekçi kuruluşların daha aktif rol almaları” (%12,6) gibi talepler de ifade edilmiştir.

Tablo 12: Finansman Sorunları Çözüm Yolları

	Frekans (N)	Yüzde (%)
Uzun vadeli ve ucuz kredi sağlanmalı	38	40,0%
Kredi teminatları en aza indirilmeli	14	14,7%
Banka dışındaki destekçi kuruluşlar daha aktif rol oynamalı	12	12,6%
KOBİ'lerin gelişimi için teşvikler oluşturulmalı	30	31,6%
Diğer	1	1,1%
TOPLAM	95	100,0%

İşletmeler, kuruluş aşamalarında öz kaynaklarda olduğu gibi, yabancı kaynaklardan da faydalanabilmektedirler. Araştırmamızda firmaların, kuruluşlarında yabancı kaynak kullanıp kullanmadıkları; yabancı kaynak kullanıldıysa, hangi oranlarda kullanıldığı ile ilgili sorunun cevapları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloya bakıldığında firmaların büyük bir kısmının hiç yabancı kaynak kullanmadığı (% 76) görülmektedir. % 50'nin üzerinde yabancı kaynak kullanmış firmaların sayısı 4 iken, % 25'in altında yabancı kaynak kullanan firmaların sayısı % 8,1'lik oranla 6'dır. Ayrıca ilgili soruyu, sadece bir firma cevaplandırmaktan kaçınmıştır. Literatürde Civan ve Kötüoğlu (2008)'nin Gaziantep Organize Sanayi'de faaliyet gösteren 129 KOBİ üzerinde yaptığı çalışmasına bakıldığında, işletmelerin kuruluş sermayesi tedarik yöntemlerinde özsermaye % 79,84'lük oranla ilk sırada yer alırken, yabancı kaynak içerisinde kredi kullanımı % 15,49, akraba-yakınlardan borç alma % 1,55 ve halka açılma ve diğer yöntemler % 0,75 olarak sıralanmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar işletmelerin kuruluş aşamalarında genellikle özkaynaklarına yöneldiklerini doğrulamaktadır.

Tablo 13: İşletme Kuruluşunda Yabancı Kaynak Kullanım Oranı

	Frekans (N)	Yüzde (%)	Kümülatif Oran
25 %'den az	6	8,0	8,1
26 % - 50 % arası	7	9,3	17,6
51 % - 75 % arası	3	4,0	21,6
75 %'ten fazla	1	1,3	23,0
Hiç Kullanmadık	57	76,0	100,0
Cevap Yok	1	1,3	
TOPLAM	75	100,0%	

Yabancı kaynaklar içerisinde şüphesiz en önemlisi banka kredileridir. Araştırmada banka kredisi kullanım durumu ile ilgili veriler aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloya göre banka kredisi kullanan işletme sayısı 43 iken, en çok kullanılan banka kredisi türü yatırım kredileridir. Son sırada yer alan diğer krediler ise tarım, acil ihtiyaç, taşıt, üretim vb alanlarda verilen kredilerdir. Ancak literatürde yapılan çalışmalara bakıldığında ise durum değişebilmektedir. Banka kredisi kullanımları açısından değerlendirildiğinde Civan ve Kötüoğlu (2008), Yılmaz ve Selimoğlu (2008), Kendirli, Çağırın ve Şanöz (2008), Çondur, Evlimoğlu ve Bozdağlıoğlu (2008), Ata, Gür ve Çelik (2008) ve Yılmaz (2007) tarafından yapılan ve banka kredisi kullanım oranlarına bakıldığında işletmelerin yarısından fazlası kredi kullanımına başvururken; Yazıcı, vd. arkadaşlarının (2008), Küçüközmen ve Oğuz (2008), Yıldız ve Özolgun (2010) ve Sakarya (2009) çalışmalarında ise kredi kullanan firmaların oranı %50'nin altındadır.

Tablo 14: Banka Kredisi Kullanımı

		<i>Banka kredisi kullandınız mı?</i>		Total
		Evet	Hayır	
<i>Kredi Türleri</i>	İşletme	31	0	31
	Yatırım	11	0	11
	Diğer	8	0	8
Total		43	0	43

KOBİ'ler, banka kredisi başvurularında çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Bu sorunlarla ilgili veriler aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloya göre KOBİ'lerin karşılaştıkları en büyük sorun, literatürde de görüldüğü üzere (%28,1), teminat yetersizliğidir. Kredi sonuçlandırılmasının uzun sürmesi ve prosedürlerin çok fazla olması gibi etkenlerin de (%20,8) KOBİ'lerin banka kredilerine ulaşmalarına en büyük engellerden olduğu tabloda görülmektedir. . Literatürde Yıldız ve Özolgun (2010) tarafından İstanbul yöresinde faaliyet gösteren 76 KOBİ üzerinde yapılan çalışmada kredi başvurularında firmalar en çok yüksek faizler (%21), teminat gösterme zorunluluğu (%13,2) ve bürokratik işlemlerin çokluğundan (% 6,6) şikayet etmektedirler. Ayrıca diğer bir çalışmada (Kendirli, Çağırın ve Şanöz (2008)) kredi maliyetleri (%12,79), faiz oranları (%11,05), banka teminatları (%10,47), banka tutum ve davranışları (%9,88), yetersiz özkaynak yapısı (%9,3) ve teminat türlerinin (%8,72) banka kredilerinde yaşanan sorunlar olarak sıralanması, çalışmamızda elde ettiğimiz bulgulara benzer sonuçların elde edildiği sonucunun yanı sıra, yaşanan sorunların bölgeden bölgeye değiştiğini söylemek mümkündür.

Tablo 15: Banka Kredisi Başvurularında Karşılaşılan Güçlükler

	Frekans (N)	Yüzde (%)
Kredi taleplerinin dikkate alınmaması	8	8,3%
Kredi sonuçlandırılmasının uzun sürmesi	20	20,8%
Teminat göstermede güçlük/güven sorunu	27	28,1%
Prosedürlerin çok fazla olması	20	20,8%
Yüksek miktarda ortaya çıkan maliyetler	19	19,8%
Diğer	2	2,1%
TOPLAM	96	100,0%

Günlük hayatta, firmaların banka kredileri dışında diğer finansman yöntemlerinden de yararlanabilmektedir (Tablo 16). Bu durumla ilgili olarak sorulan soruda, anket uygulamasına dâhil firmaların %61,3'ünün banka kredisi dışındaki finansman yöntemlerinden yararlanmaktadır. Banka kredisi kullanımı ile banka kredisi dışındakileri finansman yöntemlerini kullanım ilişkisi incelendiğinde, banka kredisi kullanan bütün firmaların aynı zamanda diğer yöntemlerden de faydalandıkları, banka kredisi kullanmayan firmaların kısmen de olsa bu yöntemlere başvurdukları görülmektedir. En çok kullanılan alternatif finansman yöntemlerine bakıldığında ilk sırada KOSGEB kredileri yer almaktadır. Ayrıca Kredi Garanti Fonu ve Kalkınma Ajansı kredileri de dâhil edildiğinde, firmaların KOBİ'lerin gelişimi için verilen teşviklerden yararlanma derecesi, banka dışı finansman yöntemleri içerisinde toplamda %46,5'e yaklaşmaktadır. Bu sonuç, finansman sorunu çözümünde yapılması gerekenler içerisinde bulunan teşviklerin sağlanması durumunu teyit etmektedir.

Literatürde KOBİ'lerin genellikle alternatif finansman yöntemlerine nadiren yöneldikleri görülmektedir. Küçüközmen ve Oğuz (2008)'un 70 firmayı kapsayan çalışmasında firmalar, alternatif finansman yöntemlerinden sermaye artırımını (%21,5), leasing (%20), yakın-akrabadan borçlanma (%4,6), faktöring (%3,1), sermaye piyasasından borçlanma (%1,5) ve menkul-gayrimenkul satışına (%1,5) yöneldikleri belirtilmektedir. Ayrıca Yılmaz (2007) tarafından Bodrum'da turizm alanında faaliyet gösteren 47 firmayı içeren araştırmada sadece 7 firma banka dışı finansman kaynaklarına yöneldiği; 5 firmanın leasing, 1 firmanın faktöring ve diğer 1 firmanın da kredi garanti fonundan yararlandığı görülmektedir. Tüm bu sonuçlar ile araştırmamızın sonuçları karşılaştırıldığında; yöntemler farklı da olsa firmaların banka dışı finansman yöntemlerine az başvurdukları, kamu kurumları tarafından verilen KOSGEB ve Kalkınma Ajansı Kredi ve Hibelerinden KGF kefaletlerine göre daha fazla yararlandıkları söylenebilir.

Tablo 16: Alternatif finansman yöntemleri ve banka kredisi kullanımı

	<i>Banka Kredisi Kullandınız Mı?</i>			Yüzde (%)
	Evet	Hayır	Toplam	
Kredi Garanti Fonu	6	0	6	8,5 %
Leasing	10	1	11	15,5 %
Faktöring/Forfaiting	7	0	7	9,9 %
KOSGEB Kredisi	19	3	22	31,0 %
Kalkınma Ajansı, Hibeler	5	0	5	7,0 %
Diğer (Satıcı Kredisi, vb.)	12	8	20	28,2 %
Yok	8	21	29	
TOPLAM	43	32	75	100 %

Araştırma uygulamasından, finansman sıkıntısı çeken firmaların kredi garanti fonundan yararlanma düzeyini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda firmaların Fon'a başvurma durumunu sorguladığımız anket sorusu cevapları Tablo 17'de verilmektedir. Buna göre, Kredi Garanti Fonu'na başvuran firmaların sayısı 9, "ihtiyacımız yok" diyenlerin sayısı ise 20'dir. Ayrıca finansman sıkıntısında bulunan firmaların sadece 6'sı başvurmuştur. Fon kefaleti kullanım durumuna bakıldığında 9 firmadan 6'sı fondan yararlanabilmiştir. Bunun nedenine bakıldığında, fon maliyetlerinin yüksekliği (1) ve başvurunun reddi (2) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 17: Fon'a başvuru ve finansman sorunu varlığı ilişkisi

		<i>Finansman Sorunu Var Mı?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
<i>KGF'ye hiç başvurduğunuz mu?</i>	Evet	6	3	9
	Hayır	31	15	46
	İhtiyacımız Yok	13	7	20
	TOPLAM	50	25	75

Banka kredisi başvurularında yaşanan teminat sıkıntısında KOBİ'lere kefalet yolu ile yardımcı olma amacıyla kurulan KGF'nin, bu amacının KOBİ'ler tarafından bilinirliği ile ilgili soruda, firmaların %65,4'ü bilmediklerini ifade etmiştir. Ayrıca bilgi sahibi olan işletmelerin %63,15'i; bilgi sahibi olmayan işletmelerin ise %69,44'ü finansman sorunu yaşamaktadır.

Tablo 18: Finansman sorunu varlığı ile KGF kuruluş amacının bilinirliği ilişkisi

		<i>KGF'nin kuruluş amacını biliyor musunuz?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Finansman Sorunu Var mı?	Evet	12	25	37
	Hayır	7	11	18
TOPLAM		19	36	55

Sıradaki soruyu, Fon kefaletine ihtiyaç duymayan işletmeler dışındaki 55 firma cevaplamıştır. Buna göre 55 firmadan 6'sı mevcut tesisin genişletilmesi (4), yeni iş kurma (3) ve diğer nakdi/gayrinakdi kredi taleplerine (2) yönelik olarak KGF kefaletinden faydalanmıştır. Fon'a ilk defa başvuracak firmalar daha çok "mevcut tesisin genişletilmesi", "nakit sıkıntısını giderme" ve "işletme sermayesi ihtiyacına" yönelik olarak başvuracaklardır.

Tablo 19: KGF başvurusu ve başvuru amaç ilişkisi

	<i>Fon'a hiç başvurduğunuz mu?</i>		
	Evet *	Hayır	Toplam
İşletme sermayesi ihtiyacı	1	17	18
Yeni iş kurma	4 (*3)	12	16
Mevcut tesisin genişletilmesi	6 (*4)	34	40
Hammadde temini	0	14	14
Yeni teknoloji kullanımı	2 (*1)	12	14
Yeni işyerine taşınma	1 (*1)	8	9
Nakit sıkıntısını giderme	0	18	18
Dış ticaret finansmanı	1 (*1)	1	2
Teminat mektubu amaçlı krediler	1 (*1)	10	11
Finansal kiralama	0	1	1
Diğer nakdi ve gayrinakdi krediler	2 (*2)	0	2
TOPLAM	9	46	55

* işaretli verilerde Fon'dan yararlanan firmaların kullanım amaç bilgisi yer almaktadır.

Fon'dan alınan kefalet ile nakdi, gayrinakdi ve leasing kredisi kullanılabilir. Araştırma kapsamında Fon'dan yararlanan firmalardan 5'i firma nakdi, 1 firma ise gayrinakdi kredi kullanırken; ilk defa başvuracak firmalar sırasıyla en çok nakdi (41), gayrinakdi (15) ve leasing (5) kredisi kullanacaklardır.

Tablo 20: Fon başvurusu ve kullanılan kredi türü

	<i>Fon'a hiç başvurduğunuz mu?</i>		
	Evet	Hayır	Toplam
Nakdi kredi (İşletme, Yatırım, Ar-Ge)	8 (*5)	41	49
Gayrinakdi kredi (Teminat mektubu)	1 (*1)	15	16
Leasing	0	5	5
TOPLAM	9	46	55

Fon'dan yararlanacak firmalar için kefalet üst limiti 1 milyon TL, bu KOBİ'nin doğrudan ya da dolaylı olarak risk grubu oluşturduğu işletmeler için ise kefalet üst limiti 1,5 milyon TL olarak belirlendiğini ifade etmiştik. Aşağıdaki tabloda yer alan verilere göre daha önceden fona başvurmayan 46 firmadan 20'si başvurmaları halinde, tıpkı kefalet hizmetlerinden faydalanmış 5 firma gibi, en az 200 bin TL kefalet talebinde bulunacağını ifade etmektedir.

Tablo 21: Fon başvurusu ve talep edilen kefalet tutarı

		<i>Fon'a hiç başvurduğunuz mu?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Talep ettiğiniz kefalet tutarı ne kadardı/ ne kadar olur?	50.000 TL'den az	1	5	6
	50.000 TL - 100.000 TL arası	1	10	11
	100.000 TL - 150.000 TL arası	0	7	7
	150.000 TL - 200.000 TL arası	2* (1)	4	6
	200.000 TL'den daha fazla	5* (5)	20	25
TOPLAM		9	46	55

Aşağıdaki tabloda firmaların fon kefaletlerinden yararlanma oranı verilmektedir. Buna göre en fazla %75 oranında kefalet kullanan işletme sayısı 5'tir.

Tablo 22: Talep edilen kefaletin karşılanma oranı

	Frekans (N)	Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde
25 %'ten az	2	33,3	33,3
26 – 50 %	0	0,0	33,3
51 – 75 %	3	50,0	83,3
75 %'ten fazla	1	16,7	100,0
TOPLAM	6	100,0	

Fon tarafından verilen kefalet miktarının yeterliliği konusunda, kefaletten yararlanmış firmaların yarısı kefalet miktarının yetersiz olduğunu belirtmiştir (Tablo 23). Tekrar başvurma durumuna bakıldığında işletmelerin yalnızca biri Fon'a tekrar başvurmayı düşünmemektedir.

Tablo 23: Verilen kefalet tutarının yeterliliği ve tekrar başvurma ilişkisi

		<i>Verilen kefalet tutarı yeterli miydi?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Tekrar başvurmayı düşünür müsünüz?	Evet	3	2	5
	Hayır	0	1	1
TOPLAM		3	3	6

Aşağıdaki Tablo 24, verilen kefaletin vade yapıları verilmektedir. Buna göre Fon kefaletinden faydalanmış bütün firmaların kullandıkları kredi vadesi, başvurmayı düşünen firmaların büyük kısmında olduğu gibi, en az 24 aydır.

Tablo 24: Fon'a başvuru ve kefaletin vadesi ilişkisi

		<i>Fon'a hiç başvurduunuz mu?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Verilen kefaletin vadesi ne kadardı / ne kadar olur?	12 aydan kısa	0	7	7
	12 – 24 arası	2	7	9
	24 – 36 arası	2* (1)	13	15
	36 – 48 arası	3* (3)	4	7
	48 aydan daha fazla	2* (2)	15	17
TOPLAM		9	46	55

Kullandırılan kredinin finansman sorunlarını gidermesi ile Fon'a tekrar başvurma durumu arasındaki ilişki aşağıdaki Tablo 25'te verilmektedir. Buna göre Fon'a tekrar başvuracak firmaların 2'si, verilen kefalet ile alınan kredinin finansman sorunların çözümünde yetersiz kaldığını düşünmektedir.

Tablo 25: Finansman ihtiyacının giderilmesi ve Fon'a tekrar başvuru ilişkisi

		<i>Finansman ihtiyacınız giderildi mi?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Tekrar başvurmayı düşünür müsünüz?	Evet	3	2	5
	Hayır	0	1	1
TOPLAM		3	3	6

Fon kefaletinden yararlanıp kredi kullanan firmaların, kredi geri ödemesi ile alakalı bilgiler aşağıdaki Tablo 26’da gösterilmektedir. Tabloya bakıldığında Fon kefaletinden faydalanmış firmaların 5’inde kredi geri ödemesinde herhangi bir sıkıntı bulunmadığı, ödeme güçlüğü çeken 1 firmanın da Fon’a tekrar başvurmayı düşünmediği görülmektedir.

Tablo 26: Kredinin geri ödenmesi durumu ve Fon’a tekrar başvuru ilişkisi

		<i>Kredi geri ödenmesinde sıkıntı var mı?</i>		
		Evet	Hayır	Toplam
Tekrar başvurmayı düşünür müsünüz?	Evete	0	5	5
	Hayır	1	0	1
	TOPLAM	1	5	6

Bu çalışmada belirlenen “araştırma soruları ve hipotezlerle” ilgili verilerin analizi aşağıdaki tabloda verilmektedir. Tabloya göre finansman sorunları varlığının finansal planlama yapılması (-,213) ile Fon’a başvuru durumu (,017) arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından H_1 ve H_3 hipotezleri red edilmiştir. Bu sonuçlara göre Fon’a sadece finansman sorunu yaşayan firmalar başvurmadığı, ayrıca finansal planlama yapılmamasının finansman sorunu yaşanması üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca işletmelerde finansman sorunlarının varlığı ile faaliyet süreleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından H_2 hipotezi (0,184); finansal planlama yapma durumu ile yıllık ciro arasında %1 anlamlılık seviyesinde negatif yönlü güçlü bir ilişki bulunduğundan H_4 hipotezi (-,370) kabul edilmektedir. Tablodan elde edilen çıkan bu sonuçlar finansman sorunlarının işletmelerin herhangi bir yaşam döngüsünde ortaya çıkabileceğini ortaya koymaktadır. Finansal planlama yapma durumu ile yıllık ciro arasında %1 anlamlılık seviyesinde negatif yönlü güçlü bir ilişki bulunduğundan H_4 hipotezi (-,370) kabul edilmektedir.

Tablo 27: Korelasyon Tablosu

		Finansman Sorunu Var mı?	Faaliyet Süresi	Finansal Planlama
Spearman s rho	Finansman sorunu var mı?	1	0,184	-0,213
	Yıllık ciro	0,111	0,056	-,370**
	KGF’ye hiç başvurduunuz mu?	0,017	-0,172	-0,008

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

5. SONUÇ

Literatürde KOBİ'lerle ilgili yapılan çalışmaların büyük bir kısmında karşılaşılan sorunların başında finansman, pazarlama ve yönetim gibi alanlarda ortaya çıktıkları görülmektedir. Çalışmamızın konusunu oluşturan finansman sorunu ise firmaları etkileyen en önemli faktörler arasında ilk sıralarda yer almakta ve bu tür sıkıntıların yaşanmasında alacakların tahsili ve kredi temininde sıkıntılar, maliyetlerdeki artışlar ve sermaye yetersizliği gibi etkenler önemli rol oynamaktadır. Finansman sorununa sebep faktörlerden alacakların tahsilindeki düzensizlikler işletmeye özgü iken, kredi kaynaklarına ulaşmayı kısıtlayan en önemli faktör olan teminat yetersizliği ise dışsal kaynaklı sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Ekonominin motoru olarak ifade edilen KOBİ'lerin teminat yetersizliği, maliyetlerin yüksekliği, finans sisteminin istenilen düzeyde derinleşememesi gibi faktörlerden dolayı toplam kredilerden aldıkları pay çok düşük seviyelerde kalmaktadır. İşte bu nedenlerden dolayı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, KOBİ'lerin finans kaynaklarına ulaşmalarını kolaylaştırıcı teşviklerin yanı sıra teminat sorunlarına çözüm olarak kredi garanti fonu gibi önlemler aldıkları görülmektedir. Dünya genelinde yaygın bir şekilde uygulama alanı bulan kredi garanti programı, Türkiye'de 1994 yılından beri faaliyet göstermesine rağmen istenilen başarıyı yakalayamadığı ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada Diyarbakır'da faaliyet gösteren KOBİ'lerin karşılaştıkları finansman sorunları ve çözümünde hangi tekniklerin kullanıldığının tespiti amaçlanmıştır. Uygulama kapsamında kullanılan anketlerden elde edilen verilerin SPSS 18.0 programında frekans analizleri ile 75 KOBİ'nin, geleceğe yönelik fon hareketlerinin tespitine yönelik faaliyetleri ifade eden finansal planlama yapma konusunda gevşek davrandıkları, bu duruma literatürde sıklıkla ifade edilen sebeplerden gelir-gider akışlarındaki düzensizlik, politik/siyasi belirsizlikler ve enflasyonun etki ettiği görülmektedir. Firmaların karşılaştıkları finansman sorunlarına sebep olarak alacakların tahsilindeki sıkıntılar, kredi temin edememe, maliyetlerdeki artışlar yanı sıra işletme sermayesi yetersizliği ve yüksek stok bulundurma gibi faktörlerin etken olduğu, çözüm olarak ucuz ve uzun vadeli kredi ve KOBİ'lerin gelişimi için teşviklerin sağlanması ve kredi karşılığı istenen teminatların asgari seviyelere indirilmesi gibi talepler ifade edilmektedir. Finans kaynakları içerisinde büyük bir yer tutan banka kredisi kullananlarının sayısının, kredi kullanmayanlara nazaran daha fazla olduğu, kredi başvurularında en büyük sıkıntının literatürde yer aldığı üzere teminat yetersizliğinin gösterildiği ortaya çıkmaktadır.

Finansman sorunu yaşayan KOBİ'lerin, dünya genelinde yaygın bir şekilde kullanılan KGF hizmetlerinden yararlanma oranının bu kadar az

olmasında çeşitli sebeplerin rol oynadığı görülmektedir. Örneğin KGF sisteminin istenilen seviyede başarılı olamamasının nedenleri taraflar açısından irdelendiğinde sistemde fon sağlayıcılar; müşterilerin çoğunlukla sorunlu ya da sorunlu olma ihtimali yüksek firmalardan oluşmasından, fon yararlanıcılar açısından bakıldığında ise KOBİ'lerin yüksek kayıtdışı oranlarından dolayı sisteme mesafeli dururken taraflarından birinin devlet olmasından şikayet etmektedir. Talep yetersizliğine sebep bir diğer faktör işletmelerin yüksek kredi maliyetleri ve bu maliyetlerin ilave risk primlerinden dolayı daha da artması ve bürokratik işlemlerin uzaması gibi sebeplerden dolayı zaman kaybetmek istememektedirler. Ayrıca piyasada KGF sisteminden yalnızca sorunlu firmaların yararlandığı gibi kanıdan dolayı KOBİ'lerin, müşteri ve bankalar nezdinde itibar kaybına uğramamak için sistemden uzak durdukları görülmektedir (Yazıcı M., 2010: 93-94).

Bu çalışma, literatürde KOBİ'lerin finansman sorunlarıyla ilgili çözüm yöntemlerinden özellikle KGF hizmetlerinin kullanımının irdelendiği çalışmaların yokluğundan dolayı yapılmıştır. Araştırma sonuçları ile KOBİ'lerin finansman yöntemlerinden KGF'den yararlanma durumunun incelendiği az sayıdaki Yılmaz (Bodrum, 47 firma, 2007) ile Yılmaz ve Selimoğlu (Bursa, 150 firma, 2008) tarafından yapılan çalışmalarda finansman sorunu yaşayan firmalardan sadece birer firmanın kredi garanti fonlarından yararlanmış olması gibi düşük düzeydeki kullanım oranı sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Çalışmamızın bulguları incelendiğinde KGF kullanımının firmalar arasında pek yaygın olmadığı, başvuruda bulunan 9 firmadan 6'sı kefalet hizmetinden yararlandığı, Fon'a başvurmayan firmaların büyük bir kısmının da KGF kefalet hizmetlerinden habersiz olduğu görülmüştür. KGF kefaletinden yararlanan firmaların yarısı kefalet hizmeti ile alınan kredilerle finansman ihtiyaçlarını giderirken, bu firmaların 5'i kredi geri ödemesinde herhangi bir sorun ile karşılaşmamışlardır. Ayrıca araştırma kapsamında belirlenen hipotezlerin sınanması sonucuna göre finansman sorunları varlığı ile finansal planlama yapılması (-,213), Fon'a başvuru durumu (,017) ve faaliyet süreleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamazken, finansal planlama yapma durumu ile yıllık ciro arasında %1 anlamlılık seviyesinde ters yönlü (-,370) güçlü bir ilişki bulunmuştur.

KAYNAKÇA

Ata, A., Gür, F. A., & Çelik, K. R. (2008). KOBİ Finansmanında Basel II Uygulamalarının Olası Etkileri: Gaziantep'te Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s.185-199.

- Aydeniz, E. Ş. (2007). Basel II Kriterlerinin KOBİ'lere Etkileri ve Bu Süreçte KOBİ'lere Sunulabilecek Çözüm Önerileri. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s.179-187.
- Ayık, Y. Z., & Keskin, G. (2008). KOBİ'lerin Genel Sorunları ve Düşünülen Çözüm Önerileri Üzerine Erzurum'da Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 12, Sayı 2, s.469-481.
- Bannock, G. & Partners Ltd (1997). Credit Guarantee Schemes for Small Business Lending: A Global Perspective. London: Graham Bannock and Partners Ltd, I, Main Report.
- Beck, T., Klapper, L. F., & Mendoza, J. C. (2010). The Typology of Partial Credit Guarantee Funds Around the World. *Journal of Financial Stability*, Cilt 6, s.10-25.
- Bilici, N. (2007). Erzurum Alt Bölgesindeki KOBİ'lerin Mevcut Durumları, Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 10, Sayı 2, s.383-398.
- Civan, M., & Kötüoğlu, Ş. G. (2008). Basel II'nin KOBİ'ler Üzerindeki Etkileri Sanayi İşletmeleri Üzerinde Bir Uygulama. *1. Uluslararası Sempozyumu (Basel II'ye Geçiş Öncesi Kobilerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri)* s.266-275.
- Columba, Francesco, Gambacorta, Leonardo & Mistrulli, Paolo Emilio (2009). The Effects Of Mutual Guarantee Consortia On The Quality Of Bank Lending: Revue Bancaire et Financiere, 4, s. 226-232. <http://mpr.ub.uni-muenchen.de/17052/> (21.02.2013).
- Cowling, M., & Mitchell, P. (2003). Is the Small Firms Loan Guarantee Scheme Hazardous for Banks or Helpful to Small Business ? *Small Business Economics*, Sayı 21, s.63-71.
- Çondur, F., Evlimoğlu, U., & Bozdağlıoğlu, Y. (2008). Finansal Yenilikler Kapsamında Leasingin KOBİ'lerde Kullanımına İlişkin Bir Araştırma. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2, s.1-26.
- Deelen, L., & Molenaar, K. (2004). *Guarantee Funds for Small Enterprises - A Manual for Guarantee Fund Managers*. London: International Labour Organization.
- Erdođdu, M. (2007). Mali İstikrarın Kamusal Niteliđi ve Mali Piyasa Başarısızlıkları. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, s.45-72.
- Green, A. (2003). *Credit Guarantee Schemes for Small Enterprises: An Effective Instrument to Promote Private Sector-Led Growth?* SME Technical Working Papers Series, UNIDO Working Paper No.10, s.1-88, http://www.unido.org/fileadmin/import/18223_PSDseries10.pdf (06.06.2011).
- Haşit, G., & Yazıcı, R. (2008). Eskişehir'de KOBİ'lerin Kurumsallaşma Düzeyinin Basel II Kapsamında Değerlendirilmesi. *1. Uluslararası Sempozyum*

(Basel II'ye Geçiş Öncesi Kobilerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri), s.183-194.

- Hussain, M. (2012). *Effectiveness of Credit Guarantee Scheme*, (www.HYPERLINK "http://www.isb.edu/WCED/File/Effectiveness%20of%20Credit%20Guarantee%20Schemes-%2010%20April%202012.pdf" isb.edu, 21.02.2013).
- Karakaya, M., Marşap, B., & Gökten, S. (2008). Yeni Sermaye Uzlaşısı ve KOBİ'lerin Resmi Kredi Kanallarına Ulaşmasında Kurumsal Yapılanma: Kredi Garanti Fonu. *Basel II'ye Geçiş Öncesi Kobilerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri konulu 1. Uluslararası Sempozyumu*, s. 237-246, İzmir.
- Kendirli, S., Çağırın, H., & Şanöz, F. (2008). Finansal Piyasalar ve Basel II; Yönetmel ve Mali Açından Çorum Kobi'lerine Muhtemel Etkileri. *1. Uluslararası Sempozyum (Basel II'ye Geçiş Öncesi Kobilerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*, s.68-77.
- Kuhndt, M., (2010). Accessing 2 Finance For Energy & Resource Efficiency, A Guide for SMEs, <http://www.scp-centre.org> (21.02.2013).
- Küçüközmen, C. C., & Oğuz, H. D. (2008). Basel II'ye Geçiş Sürecinde KOBİ'lerin Finansman Sorunları: Konya İli Örneği. *1. Uluslararası Sempozyum (Basel II'ye Geçiş Öncesi Kobilerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*, s.41-57.
- Levitsky, J. (1997a). SME Guarantee Schemes: A Summary. *The Financier: ACMT*, Cilt 4, Sayı 1&2, s.5-11. <http://www.the-financier.com>.
- Levitsky, J. (1997b). Credit Guarantee Schemes for SMEs - An International Review. *Small Enterprise Development*, Cilt 8, Sayı 2, s.4-17.
- Meyer, R. L., & Nagarajan, G. (1996). *Evaluating Credit Guarantee Programs in Developing Countries*. Economics and Sociology Occasional Paper No. 2322, Ohia State University, Columbus, OH., s.1-17.
- Navajas, A. R. (2001). *Credit Guarantee Schemes: Conceptual Frame*. Financial System Development Project (GTZ/FONDESIF), s.1-15, <http://www2.gtz.de/dokumente/bib/03-0076.pdf> (28.03.2001).
- O'Bryan III, W. E. (2010). *An Analysis of Small Business Loan Guarantee Funds*. http://digitalcommons.unl.edu/arch_crp_theses/4 (21.02.2013).
- OECD. (2010). *Facilitating access to finance - Discussion Paper on Credit Guarantee Schemes*. www.oecd.org/dataoecd/52/5/45324327.pdf (06.06.2011).
- Öndeş, T. (2001). Kredi Garanti Fonu, İşleyişi Ve Erzurum'daki Kimi Kobilerle Bu Konunun Bir Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt 15, Sayı 1-2, s.179-188.
- Park, Y. P. (2006). Korea Credit Guarantee Fund and Its Contribution to the Korean Economy. *Journal for SME Development*, Cilt 1, Sayı 4, s.97-126.
- Riding, A., Madill, J., & Haines, G. (2007). Incrementality of SME Loan Guarantees. *Small Business Economics*, Cilt 29, Sayı 1/2, s.47-61.

- Sakarya, Ş. (2009). İhracat Yapan İşletmelerin Finansman Kaynaklarının Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s.117-134.
- Szabó, A. (2005, October 13-16). *Microfinance and Credit Guarantee Schemes - Experiences in the Economies in Transition*.
www.erenet.org/papers/szabo2005.pdf (30.04.2011).
- Torlak, Ö., & Uçkun, N. (2005). Eskişehir'deki Kobi'lerin Pazarlama ve Finansman Sorunları Ara Kesiti. *Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, s.199-215.
- Tunahan, H. & Ahmet S. Dizkırıncı (2012). Evaluating the Credit Guarantee Fund (KGF) of Turkey as a Partial Guarantee Program in the Light of International. *International Journal of Business & Social Science*, Cilt 3, Sayı 9, s.79-92.
- Yazıcı, M. (2010). KOBİ Finansmanına Alternatif Destek: Hazine Garantili Kredi Garanti Fonu Kefaleti. *Maliye Finans Yazıları*, Cilt 24, Sayı 88, s.79-96.
- Yazıcı, R., Behdioğlu, S., Yazıcı, A., & Şimşek, M. (2008). Türkiye'de Basel II Standartlarının KOBİ'lere Etkilerini İncelemeye Yönelik Uygulamalı Bir Çalışma: Marmara Bölgesi Örneği. *1.Uluslararası Sempozyum (Basel II'ye Geçiş Öncesi KOBİ'lerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*, s.115-124.
- Yıldız, F., & Özolgun, H. (2010). İstanbul Yöresi Küçük ve Orta Ölçekli Üretim İşletmelerinin Finansman Fonksiyonu Açısından Değerlendirilmesi. *Journal of Accounting & Finance*, Sayı:48, s.111-124.
- Yılmaz, H. B., & Selimoğlu, E. (2008). Bursa İlinde Faaliyet Gösteren KOBİ'lerin Basel II'ye Geçiş Sürecinde Yaşayabilecekleri Zorluklar ve Çözüm Önerileri. *1.Uluslararası Sempozyum (Basel II'ye Geçiş Öncesi KOBİ'lerde Genel Durum Değerlendirmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri)*, s.125-134.
- Yılmaz, H. (2007). Turizm Sektörü Kobilerinin Finansman Sorunlarının Diğer Sektörlerle Karşılaştırmalı Analizi: Bodrum Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, s.162-170.
- KOSGEB, (2011). <http://www.kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Destekler.aspx?ref=2>
13.05.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr>> 2009.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/2amac.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/2ortaklar.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/2tarihce.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3degerkistas.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3hangibnkfn.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3hangitur.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3kefaletlimiti.htm>> 27.07.2011.
- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3kefaletmaliyeti.htm>> 27.07.2011.

- KGF, <http://www.kgf.com.tr/3kimleryararlnbl.r.htm>> 27.07.2011.
KGF, <http://www.kgf.com.tr/3nasilbasvurulur.htm>> 27.07.2011.
KGF, <http://www.kgf.com.tr/3riskinnekadari.htm>> 27.07.2011.
KGF, http://www.kgf.com.tr/4_10.htm> 27.07.2011.
KGF, http://www.kgf.com.tr/4_4.htm> 27.07.2011.
KGF, http://www.kgf.com.tr/4_5.htm> 27.07.2011.
KGF, http://www.kgf.com.tr/4_6.htm> 27.07.2011.
KGF, <http://www.kgf.com.tr/2tarihce.htm>> 22.03.2012.
KGF, http://www.kgf.com.tr/sube_sorumluluk.htm> 28.03.2012.
KGF, http://www.kgf.com.tr/4_3.htm> 19.04.2012.